

Παναγιώτης Μαυροειδής

Τι συμβαίνει αλήθεια; Μέσα στο κύμα σημειωμάτων για πληρωμή φόρων και σε ένα περιβάλλον όπου ο Αδ. Γεωργιάδης θα βγάλει τα λεφτά από τις τηλε-πωλήσεις βιβλίων στο εξωτερικό, φαίνονται πως υπάρχουν και καλά νέα.

Δύο είναι αυτά:

Πρώτον, λένε, **θα φύγει η τρόικα**. Νισάφι πια. Ήταν και κάπως προσβολή να έχουμε στο κεφάλι μας γκαουλάιτερς που διαρκώς δείχνουν με το δάχτυλο.

Δεύτερο, επιμένουν, **βγαίνουμε από το μνημόνιο**, αποστομώνοντας όσους βλέπουν το διώξιμο της τρόικας σαν συμβολικό και μόνο.

Παρά την σφοδρή πολιτική και επικοινωνιακή αντιπαράθεση μεταξύ ΝΔ και ΣΥΡΙΖΑ, εδώ φαίνεται να υπάρχει κάποια σύμπτωση.

Μας είπε ο πρωθυπουργός:

«Με την λήξη του προγράμματος η τρόικα θα φύγει. Όπως έγινε στην Ιρλανδία και την Πορτογαλία. Εκείνο που μας ενδιαφέρει είναι να τελειώσει το πρόγραμμα και να γίνουμε ξανά “φυσιολογική” χώρα».

Και ο Αλ. Τσίπρας συμπλήρωσε με αυτοπεποίθηση:

“Ποια τρόικα; δεν υπάρχει τρόικα! Το ευρωκοινοβούλιο έκανε λόγο για το θεσμικό ασυμβίβαστο ενός μορφώματος μέσα στους ευρωπαϊκούς θεσμούς. Θα πάει ο Έλληνας πρωθυπουργός να κάτσει στο τραπέζι με κάποιους υπαλλήλους;”

Άντε ας θυμίσουμε και τη δήλωση Βενιζέλου:

«Κάποιοι “σκυλιάζουν” που βγαίνουμε από το Μνημόνιο»

Είναι τόση η αποφασιστικότητα και σιγουριά της κυβέρνησης για την είσοδο στη **“μετα-μνημονιακή εποχή”**, πού δηλώνει δεξιά και αριστερά ότι «δε θέλουμε ούτε την τελευταία δόση του ΔΝΤ, ας φύγει και αυτό νωρίτερα μαζί με την τρόικα».

Το ίδιο το ΔΝΤ, μόλις πρόσφατα διέψευσε τα σχετικά. Υπενθύμισε μάλιστα την σταθερή εκτίμησή του για ύπαρξη χρηματοδοτικού κενού για τις χρονιές 2015, 2016 πάνω από 12 δις. Αλλά και ο Ντράγκι της ΕΚΤ, αγαπημένος του ΣΥΡΙΖΑ εσχάτως, διαμήνυσε πως η εκτίμηση της Κεντρικής Τράπεζας είναι πως είναι απαραίτητο ένα νέο δάνειο για την Ελλάδα.

Τα παραπάνω, μας λένε, ότι καθόλου βέβαιο δεν είναι πως δε θα έχουμε ένα ακόμη δάνειο, μαζί με τις σχετικές μνημονιακές απαιτήσεις και δεσμεύσεις, άσχετα αν αυτές βαφτιστούν αλλιώς.

Θα εστιάσουμε ωστόσο σε πράγματα που είναι **βέβαια**, καθώς φαίνεται πλέον πως στο ερχόμενο διάστημα, θα υπάρξουν **πολλές αλληλο-συσχετιζόμενες μεταβάσεις**, που αφορούν άμεσα την Ελλάδα.

Η πρώτη μετάβαση: Από την τρόικα στη θεσμική επιτήρηση της ΕΕ

Πράγματι, όχι μόνο επειδή τυπικά τελειώνει η περίοδος του μνημονίου που είχε υπογραφεί, αλλά και επειδή έχει πλέον διαμορφωθεί ένα ευρύτερο πλαίσιο, μπαίνουμε από την εποχή της τρόικας στην εποχή της μόνιμης και θεσμικής ευρωπαϊκής επιτήρησης.

Στην πραγματικότητα είναι μια μεταβολή ισχυροποίησης της κυριαρχίας των ηγεμονικών καπιταλιστικών χωρών.

Άλλο πράγμα οι ad hoc διορισμένες επιτροπές τύπου τρόικας και άλλο πράγμα μια επιτήρηση όλων των χωρών νομιμοποιημένη από τις ευρωπαϊκές συνθήκες. Πολύ περισσότερο, όταν αυτή εξάιρεται ως πρόοδος ακόμη και από δυνάμεις που ξιφουλκούσαν εναντίον της εκάστοτε τρόικας σε κάθε χώρα.

Η αλλαγή αυτή, αφαιρεί για τις κυβερνήσεις των υπό επιτήρηση χωρών, την κατηγορία, της ταπεινωτικής ποδηγέτησης τους από “απλούς υπαλλήλους”.

Η δεύτερη μετάβαση: Από τα εθνικά μνημόνια στο Πρόγραμμα Σταθερότητας ολόκληρης της ΕΕ ή το ευρωπαϊκό υπερ-μνημόνιο.

Ας δούμε πρώτα τι σημαίνει “φεύγουμε από το μνημόνιο”. Είναι μια κούφια και αποπροσανατολιστική διατύπωση.

Το μνημόνιο δεν είναι ένα χαρτί, ένα νομικό κείμενο σύμβασης, που είτε θα καταργηθεί είτε θα φτάσει στην ημερομηνία περαίωσής του μόνο του. Είναι οι εκατοντάδες εφαρμοστικοί νόμοι συντριβής των εργατικών μισθών και των κοινωνικών δικαιωμάτων.

Είναι η νέα θεσμοποιημένη και νομιμοποιημένη πραγματικότητα της εργασιακής ζούγκλας και της ιδιωτικοποίησης των πάντων. Αν θέλουμε να κυριολεκτούμε, τα λεγόμενα μέτρα “ανακούφισης” που ανακοινώνουν η ΝΔ και ο ΣΥΡΙΖΑ, με όλες τις διαφορές μεταξύ τους, απέχουν έτη φωτός από την ανατροπή αυτής της άθλιας πραγματικότητας. Στην ουσία, λένε: «ό,τι έγινε, έγινε, πάμε παρακάτω...»

Ας σκαλίσουμε περισσότερο το που πάμε.

Υπάρχει ένα σύνολο κατευθύνσεων, οδηγιών, κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που επιβάλλει ένα **μόνιμο καθεστώς δημοσιονομικής προσαρμογής και αντίστοιχης επιτήρησης** σε όλες τις χώρες της ΕΕ. Με καθορισμένες εξουσιοδοτήσεις δράσης και επιβολής, ανάλογα με τις οικονομικές επιδόσεις ή ...ατασθαλίες των ξεχωριστών χωρών.

Ακόμη και αυτός ο προϋπολογισμός της κάθε χώρας, δεν διαμορφώνεται πλέον από την ίδια, παρά μόνο ως αρχικό σχέδιο. Υποβάλλεται και εγκρίνεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ενώ υπάρχει θεσμοθετημένη διαδικασία εξαμηνιαίας επιτήρησης.

Ας φέρουμε λίγο στο μυαλό μας τις διαρκείς διαβεβαιώσεις του ΣΥΡΙΖΑ (και πολύ περισσότερο της ΝΔ και του ΠΑΣΟΚ), ότι “οι προϋπολογισμοί θα είναι ισοσκελισμένοι και όχι ελλειμματικοί”.

Έχει την αιτία της αυτή η δέσμευση: Κάθε κράτος-μέλος, πρέπει σύμφωνα με το **Δημοσιονομικό Σύμφωνο**, να διαμορφώνει **ισοσκελισμένο προϋπολογισμό**, με ανώτερο δυνατό διαρθρωτικό έλλειμμα στο 0,5% του ΑΕΠ.

Δεν είναι κακό θα πει κάποιος. Νοικοκυρεμένα πράγματα, έσοδα ίσον έξοδα. Μόνο που ο κρατικός προϋπολογισμός δεν είναι προϋπολογισμός που κάνει μια οικογένεια. Είναι ταξικός ως προς τα έσοδα (από ποιους και τι παίρνει) και ταξικός ως προς τα έξοδα (πώς μοιράζει

και τι).

Ανατροπή της παρούσας αντιδραστικότητας των σημερινών προϋπολογισμών, σημαίνει ακριβώς να έρθουν σε πρώτο πλάνο ότι ακριβώς θεωρούν ζημιογόνα ελλείμματα το κεφάλαιο και η ΕΕ, δηλαδή οι κοινωνικές δαπάνες, οι εργατικοί μισθοί και ένα γενναίο πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων με στόχο την παραγωγική ανόρθωση της οικονομίας, με άρνηση του καταστροφικού καταμερισμού που επιβάλλει η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η υποχρέωση αυτή του Δημοσιονομικού Συμφώνου, έχει ήδη ενσωματωθεί στο νομικό σύστημα της Ελλάδας, ενώ δεν αποκλείεται να είναι και στοιχείο της επικείμενης συνταγματικής αναθεώρησης, καθώς η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πιέζει όλες τις χώρες για συνταγματική θέσπιση της απαίτησης.

Η τήρησή της, με απλά λόγια σημαίνει πάγωμα όλων στο σημερινό καθεστώς αποτελεσμάτων του μνημονίου. Διαφορετικά η ΕΕ, όχι απλά δεν δίνει χρήματα, ούτε συζητά εξαιρέσεις όπως ζητάει ο ΣΥΡΙΖΑ, αλλά έχει ήδη θεσπίσει επιβολή προστίμων.

Μετάβαση τρίτη: Από το “κούρεμα” του χρέους, στην επιμήκυνσή του

Η ΕΕ (μέσω και της τρόικας ...που φεύγει) το έχει καταστήσει σαφές σε όλους: Κούρεμα του χρέους δε συζητείται. Ο μόνος δρόμος για τη μείωση του χρέους που μένει ανοιχτός υπό προϋποθέσεις είναι η **αναδιάρθρωσή του με χρονική επιμήκυνση και μείωση επιτοκίου**.

Έχει σημασία να παρακολουθήσει κανείς τη συζήτηση σε αυτό το θέμα. Κάθε κόμμα που επιδιώκει να κυβερνήσει γνωρίζει ότι με ένα μέσο όρο υποχρέωσης πληρωμών 17,1 δις σε τόκους και χρεολύσια κατά μέσο όρο στα επόμενα πέντε χρόνια (και μετά έχει συνέχεια ασφαλώς...), ασφαλώς θα πάει άπατο. Κάτι πρέπει να γίνει...

Η **ΝΔ** έχει εστιάσει φυσικά στη στρατηγική της **επιμήκυνσης**, με μείωση επιτοκίου και μετατροπή του σε σταθερό, αλλά ψελλίζει που και που και ζητιανεύει στα μουλωχτά και ένα κάποιο συμφωνημένο “αναγκαστικό κούρεμα”.

Ο **ΣΥΡΙΖΑ** αναγκαστικά ξεκινάει από τη θέση για **διαπραγμάτευση με στόχο τη διαγραφή μέρους του χρέους**, αλλά σιγά σιγά γλιστράει προς την επιμήκυνση και την προϋπόθεση της ευρωπαϊκής συμφωνίας. Δηλαδή από άλλο δρόμο στα ίδια....

Αν και συνήθως είναι ο Γιώργος Σταθάκης που ρίχνει κατά καιρούς τις προειδοποιητικές

βολές της μετάβασης αυτής, πρόσφατα την ευθύνη αυτή την ανέλαβε ο Γιάννης Δραγασάκης:

«Αντί για ‘κούρεμα’ μπορεί να υπάρξει **απόσυρση** του μεγαλύτερου μέρους του χρέους, δηλαδή ένα μέρος του χρέους να αποσυρθεί από τις αγορές ή τους φορείς που το κατέχουν σήμερα και να κρατηθεί ‘παγωμένο’ στα πλαίσια της ΕΚΤ» (συνέντευξη στη real news 27/9/14)

Οι πιρουέτες για το χρέος, αναγκαστικά γίνονται εντός συγκεκριμένων ορίων από αυτούς που θεωρούν ιερή και άβατη την παραμονή στην ευρωζώνη και την ΕΕ. Να για ποιο λόγο:

Οι χώρες της ΕΕ στις οποίες το χρέος είναι πάνω από το 60% του ΑΕΠ, πρέπει να μειώνουν το υπερβάλλον χρέος κατά το 1/20 κάθε χρόνο. Άρα δεν αρκεί να έχουν ισοσκελισμένους προϋπολογισμούς, αλλά και **πλεόνασμα** που στην ουσία θα πηγαίνει κατά το μεγάλο μέρος στην κάλυψη αυτής της υποχρέωσης.

Η κυβέρνηση ΝΔ-ΠΑΣΟΚ έχει ήδη συμφωνήσει στη διασφάλιση πρωτογενών πλεονασμάτων και μάλιστα πολύ υψηλών: 1,5% του ΑΕΠ το 2014, 3% το 2015, 4,5% το 2016 και περίπου 4% στη συνέχεια. Απαιτούνται βέβαια **αίμα και δάκρυα για αυτά στο διηνεκές...**

Τόσο στη ΝΔ όσο και στο ΣΥΡΙΖΑ, στριφογυρίζει η σκέψη γύρω από την “ωραία κοιμωμένη”, δηλαδή τα 11 δις του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας που έχουν παρκάρει εκεί ως μαξιλάρι για πιθανές ανάγκες ανακεφαλοποίησης των Τραπεζών μετά και τα stress tests.

Ωστόσο, στην ΕΕ δεν επιτρέπεται κάποια συζήτηση για αυτό. Αντίθετα, ΕΕ και ΔΝΤ, δανειστές και κυβερνήτες, “σκληροί” και “μαλακοί” είναι ενωμένοι και άτεγκτοι στο βασικό για αυτούς: Πρώτα θα ψηφιστούν οι επόμενοι αντεργατικοί νόμοι (ενοποίηση διάλυσης ασφαλιστικών ταμείων, μείωση συντάξεων, νόμος περιορισμού έως και κατάργησης της δυνατότητας απεργίας, νέες απολύσεις το Δημόσιο κλπ) και μετά μπορεί να γίνει οποιαδήποτε κουβέντα περί χρέους.

Η κινδυνολογία του Σαμαρά στη Μέρκελ, “δώστε μου κάτι διότι αλλιώς θα βγει ο ΣΥΡΙΖΑ”, προφανώς δεν απέδωσε κάτι το ιδιαίτερο επ’ αυτού.

Τέταρτη και τελευταία μετάβαση: Από το στόχο της ανατροπής στο ευχολόγιο της “ανακούφισης”

Τούτη η μετάβαση μας ενδιαφέρει και περισσότερο, ακριβώς διότι σχετίζεται με την

πολιτική στρατηγική της αριστεράς.

Στο παρακαλετό των κομμάτων εξουσίας για παραχωρήσεις, τόσο η ΕΕ όσο και η αστική τάξη στην Ελλάδα, έχουν κάνει καθαρή τη θέση τους: Ανακοινώστε όποιο συνδυασμό μέτρων “ανακούφισης” θέλετε, αρκεί να μην αγγίξετε τα δικά μας χρήματα και να μην υπονομεύσετε τους στόχους συντήρησης της αντεργατικής δημοσιονομικής προσαρμογής.

Το δίλημμα είναι σαφές; Κάντε όποια ελάφρυνση θέλετε, αλλά για κάθε μία από αυτές, θα μου δίνετε αποδείξεις για βαθύτερες διαρθρωτικές αλλαγές.

Υπάρχουν διαφορές στις στρατηγικές “χαλάρωσης” μεταξύ της ΝΔ και του ΣΥΡΙΖΑ.

Η **ΝΔ** στοχεύει κυρίως να επανα-συγκροτήσει κοινωνικές συμμαχίες της αστικής τάξης με μεσαία και μεγαλο-μεσαία στρώματα που έχουν χτυπηθεί σημαντικά από το μνημόνιο, αλλά και με ανώτερα τμήματα της εργατικής τάξης και της δημοσιο-υπαλληλίας, κλείνοντας το μάτι παράλληλα για ένα όφελός τους από τη μεγαλύτερη βύθιση των υπολοίπων εργατικών και λαϊκών στρωμάτων.

Ο **ΣΥΡΙΖΑ**, αντίθετα, υπόσχεται άμβλυνση της δυσχερούς θέσης των πιο φτωχών τμημάτων της εργατικής τάξης και των μικροαστικών στρωμάτων, κλείνοντας το μάτι στο μεγάλο κεφάλαιο (καμία αναφορά στις εξαγγελίες της ΔΕΘ!), ότι αυτό δε θα το βλάψει, αλλά θα το ωφελήσει, μέσω της τόνωσης της ζήτησης.

Και οι δύο στρατηγικές, παρά τις διαφορές τους, τηρούν το όριο που βάζει η δημοσιονομική αρπάγη της ΕΕ, αλλά και το ίδιο το αρνητικό κεκτημένο των αποτελεσμάτων του μνημονίου. Και οι δύο “διορθώσεις”, χωρούν στο υπολογιστικό φύλλο excel των υπαλλήλων της ΕΕ.

“Ανακούφιση”, όχι τεράστια όπως εσφαλμένα γίνεται λόγος, αλλά ακόμη και στοιχειώδης, χωρίς μια αριστερή αντικαπιταλιστική πολιτική που να συγκρούεται με το κεφάλαιο και την ΕΕ, δεν μπορεί να υπάρξει.

Ο ΣΥΡΙΖΑ πλασάρει ένα παραπλανητικό δίλημμα: “τεράστια ανακούφιση μέσα στις 30 πρώτες μέρες και χωρίς να ανοίξει ρουθούνι ή αριστερή αντικαπιταλιστική και αντιΕΕ πολιτική σε 100 χρόνια;” Επιχειρεί με αυτό να ηγεμονεύσει πάνω στην υπόλοιπη αριστερά και να καλύψει τα νώτα του.

Τέτοιο δίλημμα στην πραγματική ζωή και στη σύγχρονη εφιαλτική πραγματικότητα του αρπακτικού καπιταλισμού της μόνιμης κρίσης και του ζουρλομανδύα της ευρωζώνης, δεν υπάρχει. Δε θα επιχειρηματολογήσουμε εδώ πάνω σε αυτό. Θα παραπέμψουμε σε παλιότερα

σημείωμα: [“Τα ανάποδα διαβάσματα των εξαγγελιών του Τσίπρα”](#), [“Αντικαπιταλιστικό πρόγραμμα ή άμεση ανακούφιση; Επικίνδυνο ψευτοδίλημμα!”](#).

Ας μας επιτραπεί μια ακόμη παρατήρηση.

Η πολιτική γλώσσα που χρησιμοποιούμε έχει τεράστια σημασία, ποτέ δεν είναι ουδέτερη. Μας παίρνει από κάτω, κυριαρχεί συχνά στο λόγο μας, η γλώσσα των κυρίαρχων και του ρεφορμισμού, χωρίς να το αντιλαμβανόμαστε.

Τι θα πει αλήθεια “ανακούφιση”;

Είναι το μόνιμο ρεφραίν του Σαμαρά και του Τσίπρα, αλλά αρχίζουμε και την κλείνουμε όλοι σε όλες τις πτώσεις, έστω με άλλη σημασία.

Έχει κάποιος σφάξει κάποιον, τον έχει καταγής και μετά τον επιδένει ή του κάνει μια ένεση. Θα το λέγαμε ανακούφιση;

Είμαστε σε μια κηδεία, στην κηδεία μας, σε μια μακάβρια τελετή της εργατικής γενοκτονίας. Δε συζητάμε τι γίνεται μέσα στο άβατο της εκκλησίας, μας τέλειωσαν οι λέξεις για τους θύτες, τα θύματα, το έγκλημα, την οργή, το δίκιο και καταλαγιάζουμε χριστιανικά, λαμβάνοντας το αντίδωρο του παππά και τα κόλλυβα του νεκροθάφτη, θεωρώντας τα ανακούφιση;

Η αριστερά θα αυτοκτονήσει πολιτικά αν αντιπροσωπεύσει πολιτικά την κοινωνική στάση της μειωμένης προσδοκίας και της διεσταλμένης αυταπάτης. Δε μας αξίζει, δε μας αντιστοιχεί, αλλά δεν έχουμε και το δικαίωμα.

Πεποίθησή μας πρέπει να είναι ότι η εργατική και ευρύτερη κοινωνική δυσαρέσκεια μπορεί και πρέπει να εκφραστεί σε μια **άνοδο μιας νέας κοινωνικής απαιτητικότητας**.

Στόχος ειδικά της κομμουνιστικής αριστεράς, πρέπει να είναι, τώρα ακριβώς, όχι απλά να επιζήσει ανασαίνοντας με καλάμι, αλλά να αντεπιτεθεί, ως υπαρκτή δυναμική στάση, μια σύγχρονη επαναστατική κομμουνιστική στρατηγική, που θα διεκδικεί θαρραλέα να πρωταγωνιστήσει η εργατική τάξη σε ένα νέο γύρο καθολικού πολέμου απελευθέρωσης και αξιοπρέπειας.

[**aristeroblog.gr**](http://aristeroblog.gr)